

Les 13 – Antwoorden

Opdracht 1: Geef de vier vormen van de tegenwoordige tijd van de werkwoorden:

Breien:	lk (m) אָני סוּרְג	lk (v) אָני סוּרְגַת	Wij (m) אָנְחֵנוּ סוּרְגִים	Wij (v) אָנְחֵנוּ סוּרְגוֹת
Dragen:	lk (m) אָני לוֹבֵשׁ	lk (v) אָני לוֹבֵשֶׁת	Wij (m) אָנְחֵנוּ לוֹבְשִׁים	Wij (v) אָנְחֵנוּ לוֹבְשׁוֹת

Opdracht 2: Vul de aanwijzende voornaamwoorden in, uitspraak, vertaling.

<i>Deze, dit (dicht bij):</i>		<i>Dat, die (ver weg):</i>			
זֶה אוֹכֵל	ochel zèh	Dit voedsel	הָאָרֶץ הַזֶּה	há'aretz háhie	Dat land
זֶה אָרוּחָה זֹאת	^a roecháh zot	of	בְּאֵרוֹת הֵם	bè'èrot hem	Die bronnen
זֶה אָרוּחָה זֶה	^a roecháh zo	Deze maaltijd	דְּדוֹת הֵן	dodot hen	Die tantes
זֶה בַּיִת	bayit zèh	Dit huis	הַיְלָדָה הַזֶּה	hayaldáh hahie	Dat meisje
זֶה בָּנוֹת אֵלֶּה	bánót ellèh	Deze dochters	כִּיסָא הוּא	kisse hoe	Die stoel
זֶה הַחֶבֶר הַזֶּה	hècháver hazèh	Deze vriend	מְקוֹמוֹת הֵם	m ^e qomot hem	Die plaatsen
זֶה לְיוֹת אֵלֶּה	loechot ellèh	Deze agenda's	סוּסִים הֵם	soesiem hem	Die paarden
זֶה מִילּוֹן זֶה	millon zèh	Dit woordenboek	סוּסוֹת הֵן	soesot hen	Die merries
זֶה סִבָּתָא זֹאת (ז)	savtá zot (zo)	Deze grootmoeder	עָרִים הֵן	áriem hen	Die steden
זֶה כִּפּוֹת אֵלֶּה	kippot ellèh	Deze keppeltjes	הָעָם הוּא	há'am hahoe	Dat volk

Opdracht 3: Vertaal en noteer de uitspraak:

Zij breit een keppeltje	הִיא סוּרְגַת כִּפָּה	hie sorgètèt kippáh
Ik draag een hoed	אָני לוֹבֵשׁ כּוֹבַע	^a nie lovesh kova
Zij dragen een tulband	הֵם לוֹבְשִׁים מְצַנְפֵת	hem lov'shiem mitznèfèt
De priester draagt een keppeltje	הַכּוֹהֵן לוֹבֵשׁ כִּפָּה	hakohen lovesh kippah
Wij breien sokken	אָנְחֵנוּ סוּרְגִים גַּרְבָּיִים	^a nachnoe sorgiem garbayiem

Les 14 – Tweevoud, dualis

Naast de meervoudsvorm kent het Hebreeuws, evenals het Grieks, de tweevoudsvorm of *dualis*. Deze wordt gebruikt bij een paar (soms meerdere) bij elkaar behorende dingen. Hij heeft de uitgang םֵי־ ayim, waarbij de nadruk valt op de lettergreep waarin de a voorkomt. (NB. Bij afwijkende accenten is de benadrukte lettergreep onderstreept)

Bij woorden met de mannelijke vorm komt deze uitgang direct achter het woord:
 Hand יָדֵי־ yád (v) םֵי־ yádayiem
 (een woord dat we in het Nederlands kennen als 'jatten thuis houden' en 'iets jatten'.)

Voet רַגְלֵי־ rægèl (v) םֵי־ raglayiem
 Oor אָזְנֵי־ ozèn (v) םֵי־ oznayiem

Bij woorden met de vrouwelijke vorm הֵי־ komt deze uitgang achter de uitgang met ת, dat is de oorspronkelijke vrouwelijke uitgang:
 Lip שְׂפָהֵי־ sáfáh (v) םֵי־ s^efátayiem
 Soms wordt de uitgang achter de meervoudsuitgang geplaatst:
 Muur חוֹמָהֵי־ chomáh (v)
 dubbele muur חוֹמוֹתַיִם־ chomotayiem

De tweevoudsvorm of dualis wordt toegepast:

► Bij lichaamsdelen waarvan een mens of dier er twee of vier bezit:

Oog	עֵינַיִם	ayin (v)	(een paar) ogen	עֵינַיִם	enayiem
Vleugel	כַּנְפֵי־	kánáf (v)	(een paar) vleugels	כַּנְפֵי־	k ^e náfayiem

► Bij voorwerpen die een paar vormen:

Schoen	נְעָלִים	na'al (v)	(een paar) schoenen	נְעָלִים	na ^a layiem
Kous, sok	גַּרְבָּיִים	gèrèv (m)	(een paar) sokken	גַּרְבָּיִים	garbayiem

► Bij instrumenten die uit twee delen bestaan:

Tang	מְלַקְחִים־	mèlqáchayiem (m)			
Balans	מַאָזְנִים	ma ^a zán (m)	weegschaal	מַאָזְנִים	moz'nayiem
Deur	דְּלָתֵי־	dèlèt (v) (דְּלָתוֹת)	dubbele deur	דְּלָתֵי־	d ^e látayiem

► Bij getallen en tijden, die als tweevoud een eenheid voorstellen (zie ook les 05 en 09):

			twee (tw m)	שְׁנַיִם	sh ^e nayiem
honderd	מֵאָה	meáh	tweehonderd	מֵאָתַיִם	má ^t ayiem
duizend	אֶלֶף	èlèf	tweeduizend	אֶלְפַיִם	al ^p ayiem
(een) dag	יוֹם	yom	twee etmalen	יוֹמַיִם	yom ^a yiem
(een) jaar	שָׁנָה	shánáh (v)	twee jaar	שְׁנַתַּיִם	sh ^e nátayiem

► De dualis wordt ook wel gebruikt als gewoon meervoud van bij elkaar behorende dingen:

Zeven ogen	שִׁבְעָה עֵינַיִם	shiv'áh enáyiem	(Zacharia 3:9)
Hemel(en)	שָׁמַיִם	shám ^a yiem	<i>Altijd in het meervoud gebruikt</i>
Jeruzalem	יְרוּשָׁלַיִם	y ^e roeshál ^a yiem	<i>Het aardse en het hemelse Jeruzalem?</i>
Eenmaal	פְּעַם אֶחָת	Tweemaal	פְּעַמַּיִם
		Driemaal	שְׁלוֹשׁ פְּעַמַּיִם

NB. Wanneer namen van paarsgewijze voorkomende lichaamsdelen *niet* de dualis-uitgang hebben, betekenen ze blijkbaar iets anders:

Handen	יָדַיִם	yád ^a yim	Handvatten, handwijzers	יָדוֹת	yádot
(Een paar) vleugels	כַּנְפַיִם	k ^e náf ^a yim	Hoeken	כַּנְפוֹת	k ^e náfot

Woordenschat - Lichaam

Wat past er beter bij deze les dan nog een aantal lichaamsdelen?

Oog	עֵין	ayin (v)	עֵינַיִם	en ^a yiem
Mond, opening	פֶּה	pè (m!)	פִּיּוֹת	piyot
Neus	אָף	af (m)	אֶפְיִם	apiem
Gezicht, oppervlak	פָּנִים	pán ⁱ em (m mv!)		
Arm	זְרוּעַ	z ^e ro'a (v)	זְרוּעוֹת	z ^e ro'ot (of זְרוּעוֹת z ^e ro'iem)
Vinger	אֶצְבָּע	ètzbah (v)	אֶצְבָּעוֹת	ètzbá'ot
Been, voet	רַגֵּל	r ^e gèl (v)	רַגְלַיִם	ragl ^a yiem
Een (echt)paar	זוג	zoeg (m!)	זוגוֹת	zoegot

Opdracht 1: Geef de vertaling en de uitspraak:

Twee benen

.....

Drie vingers

.....

De ogen

.....

Deze voeten

.....

De handwijzers

.....

Die handen

.....

Een paar sokken

Opdracht 2: Geef de uitspraak en de vertaling:

שְׁתֵּי שָׁפְתַיִם

.....

הַחֹמֹתַיִם

.....

אַרְבַּע כַּנְפוֹת

.....

שְׁנַתַּיִם

.....

הַשָּׁמַיִם

.....

מִלְקָחַיִם

.....

זוג נְעָלַיִם

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche Taal, rabijn S.Ph de Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison, millon, en.wikipedia.org. Deze Introductiecursus Hebreeuws behoort bij de [Israël-weekbrief](#) en kan als [PDF-document](#) worden afgedrukt.

Zie ook: <http://www.teachmehebrew.com/lesson-28.html> en [Les 25](#), woordenlijst t/m les 24.